SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2013

av Johan Büser och Mattias Jonsson (båda S)

Offentlighetsprincipen och kriminalitet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över behovet av väl avgränsade sekretessbestämmelser där utlämnande av uppgifter direkt hotar människors trygghet och rättsväsendets arbete, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Offentlighetsprincipen är en viktig grund för öppenhet och insyn i Sverige. Den gör det möjligt att granska myndigheter, utkräva ansvar och upptäcka missförhållanden. Den är en grundpelare i den svenska demokratin och ska värnas.

Samtidigt kan möjligheten att begära ut uppgifter utnyttjas av kriminella för att kartlägga exempelvis vittnen, brottsoffer, polisanställda och andra som arbetar inom rättsväsendet. Det skapar otrygghet och riskerar att försvåra både brottsutredningar och rättsprocesser.

Det är orimligt att offentliga uppgifter ska kunna användas som verktyg för hot, utpressning och påverkan. Människor ska kunna anmäla brott och vittna utan rädsla för att de själva eller deras närstående utsätts för repressalier. Rättsväsendets personal ska kunna utföra sitt arbete utan att privata uppgifter används för att hota eller påverka dem.

Det finns redan sekretessbestämmelser som skyddar personuppgifter. Regeringen bör se över om skyddet är tillräckligt och hur det kan stärkas där det finns brister. Särskild

uppmärksamhet bör riktas mot uppgifter som kan användas för att lokalisera eller kartlägga brottsoffer, vittnen och rättsväsendets personal samt deras närstående.

Skyddet måste utformas så att det fungerar även när myndigheten inte känner till vem som begär ut uppgifterna. Det bör därför utgå från uppgifternas karaktär och risken för att ett utlämnande leder till hot eller annan allvarlig skada.

Det handlar om att hitta en väl avvägd balans mellan offentlighetsprincipen och skyddet för människors säkerhet. Begränsningar ska vara tydliga och proportionerliga. Rätten att begära ut handlingar anonymt, mediernas möjlighet att granska makten och rätten till en rättvis rättegång måste värnas.

Offentlighetsprincipen ska säkerställa demokratisk insyn. Med väl avgränsade sekretessregler kan vi samtidigt stärka skyddet för människor som riskerar att utsättas för hot och repressalier och värna rättsväsendets arbete.

Johan Büser (S) *Mattias Jonsson (S)*